

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 6.5.2015
COM(2015) 192 final

**MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET,
RÅDET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN SAMT
REGIONKOMMITTÉN**

En strategi för en inre digital marknad i Europa

{SWD(2015) 100 final}

Utdrag ur Politiska riktlinjer för nästa Europeiska kommission – En ny start för EU: Mitt program för sysselsättning, tillväxt, rättvisa och demokratisk förändring (15 juli 2014)

Prioritering 2: En sammankopplad digital inre marknad

”Enligt min mening måste vi bli mycket bättre på att utnyttja de gränslösa möjligheter som den digitala tekniken erbjuder. För att göra detta måste vi våga splittra nationella barriärer i fråga om telekomlagstiftning och upphovsrätts- och dataskyddslagstiftning samt förvaltningen av radiovågor och tillämpningen av konkurrenslagstiftningen.

*Om vi lyckas med det kan vi garantera att alla i EU snart kommer att kunna använda sina mobiltelefoner i hela Europa utan att behöva betala roamingavgifter. Vi kan se till att konsumenterna kan få tillgång till tjänster, musik, film och sportevenemang oavsett elektronisk plattform och oavsett var de befinner sig i EU. Vi kan skapa rättvisa konkurrensvillkor där alla företag som erbjuder varor eller tjänster i EU omfattas av samma dataskydds- och konsumentregler, oavsett var deras server finns. **En sammankopplad digital inre marknad skulle kunna generera upp emot 250 miljarder euro i ytterligare tillväxt i EU under mandatperioden för nästa kommission.** Därigenom skulle vi kunna skapa hundratusentals nya jobb, i synnerhet för unga, och ett dynamiskt kunskapsbaserat samhälle.*

*För att uppnå detta kommer jag under de första sex månaderna av min mandatperiod att vidta **målmedvetna åtgärder för att skapa en sammankopplad digital inre marknad**, bl.a. genom att snabbt slutföra förhandlingarna om gemensamma EU-regler för uppgiftsskydd, genom att satsa mer på den pågående reformen av EU:s telekomregler, genom att modernisera upphovsrättsreglerna mot bakgrund av den digitala revolutionen och de ändrade konsumentbeteendena och genom att modernisera och förenkla konsumentreglerna för e-handel. Detta bör gå hand i hand med insatser för att främja digital kompetens och digitalt lärande i samhället och göra det lättare att starta innovativa uppstartsföretag. En ökad användning av digital teknik och internetjänster bör bli ett övergripande politiskt mål inom alla sektorer, såväl offentliga som privata.*

Jean-Claude Juncker

1. INLEDNING: VARFÖR BEHÖVER VI EN DIGITAL INRE MARKNAD?

Den globala ekonomin håller snabbt på att bli digital. Informations- och kommunikationstekniken (IKT) är inte längre en specifik sektor, utan grunden för alla moderna innovativa ekonomiska system. Internet och den digitala tekniken förändrar de liv vi lever och sättet vi arbetar på – som privatpersoner, i företagen och i samhället – och genomsyrar alltmer alla delar av ekonomin och samhället.

De här förändringarna sker i stor omfattning och högt tempo vilket medför oerhörda möjligheter till innovation, tillväxt och jobb. För offentliga myndigheter väcker de också utmanande politiska frågor som kräver samordnade EU-insatser. Alla medlemsstater brottas med liknande problem men på nationell nivå, vilket inte räcker för att ta till vara på alla möjligheter och hantera alla problem i samband med denna omvälvande förändring. För många frågor är EU det rätta forumet. Därför har Europeiska kommissionen beslutat att skapandet av en digital inre marknad är en av dess viktigaste prioriteringar.

En digital inre marknad är en marknad där varor, personer, tjänster och kapital kan röra sig fritt och där privatpersoner och företag, oberoende av nationalitet och bostadsort, obehindrat kan använda sig av nättjänster under rättvisa konkurrensförhållanden och med ett gott konsument- och personuppgiftsskydd. Med en digital inre marknad kommer Europa att behålla sin ställning som världsledande i den digitala ekonomin vilket hjälper europeiska företag att växa globalt.

Europa har kapacitet att vara ledande i den globala digitala ekonomin och vi kan utnyttja vår kapacitet bättre än vi gör nu. Fragmentering och hinder som inte finns på den fysiska inre marknaden håller oss tillbaka. Om dessa hinder undanröjs i Europa skulle EU:s BNP öka med ytterligare 415 miljarder euro¹. Den digitala ekonomin kan utöka marknaderna och gynna bättre tjänster till bättre pris, erbjuda ett större utbud och skapa nya arbetstillfällen. En digital inre marknad kan skapa möjligheter för nya uppstarts företag och ge förutsättning för tillväxt och vinst för befintliga företag på en marknad med över 500 miljoner människor.

Denna strategi för en digital inre marknad har utarbetats med hjälp av förslag från och i samarbete med medlemsstaterna, Europaparlamentet och berörda aktörer. Den spänner över flera år och fokuserar på avgörande och sinsemellan avhängiga åtgärder som bara kan vidtas på EU-nivå. De har valts ut för att ge maximal effekt och de kan genomföras under den nuvarande kommissionens mandatperiod i överensstämmelse med principerna om bättre lagstiftning. Varje åtgärd kommer att omfattas av lämpligt samråd och konsekvensbedömning. Strategin för den digitala inre marknaden kommer att bygga på tre grundpelare:

- **Förbättra tillgången till digitala varor och tjänster för konsumenterna och företagen** – Detta kräver att de stora skillnaderna mellan nätvärlden och den fysiska världen försvinner snabbt, så att hinder för gränsöverskridande nätverksamhet undanröjs.
- **Skapa goda förutsättningar för att digitala nät och tjänster ska blomstra** – Detta kräver säker och pålitlig infrastruktur och innehållstjänster med hög hastighet, i

¹ Referenser för uppgifterna i detta dokument ges i det åtföljande arbetsdokumentet från kommissionens avdelningar "A Digital Single Market Strategy for Europe – Analysis and Evidence" [SWD(2015) 100]. Arbetsdokumentet innehåller också en mer detaljerad beskrivning av utmaningarna i fråga och de fakta som ligger till grund för strategin.

kombination med rätt regelverk för innovation, investeringar, rättvis konkurrens och lika spelregler.

- **Maximera tillväxtpotentialen för vår europeiska digitala ekonomi** – Detta kräver investeringar i IKT-infrastruktur och IKT-teknik, exempelvis molntjänster och stordata, i forskning och innovation för att stimulera industrins konkurrenskraft och i bättre offentliga tjänster, delaktighet och kompetens.

2. BÄTTRE NÄTTILLGÅNG FÖR KONSUMENTER OCH FÖRETAG I HELA EUROPA

Den digitala inre marknaden kommer att ge näringslivet, särskilt entreprenörer, nya möjligheter att utvidga i hela Europa. Omedelbara insatser krävs därför för att undanröja hindren för gränsöverskridande nätverksamhet, bland annat skillnaderna mellan avtals- och upphovsrätt i de olika medlemsstaterna, och minska momskrånglet. Som en del i att bygga upp konsumenternas förtroende för gränsöverskridande näthandel krävs högkvalitativ gränsöverskridande paketbefordran till rimligt pris, vilket inte finns idag. Strategin handlar också om att fastställa ett lämpligt regelverk för e-handel och att förhindra orättvis diskriminering mot konsumenter som försöker få tillgång till innehåll eller köpa varor och tjänster på nätet inom EU. Diskrimineringen kan utgöras av begränsningar beroende på nationalitet, bostadsort eller geografisk placering vilket strider mot EU:s grundläggande principer.

2.1. Gränsöverskridande e-handelsregler som konsumenter och företag kan lita på

Ett av skälen till att konsumenter och mindre företag undviker gränsöverskridande e-handel är att reglerna som gäller för dessa transaktioner kan vara komplicerade och otydliga och dessutom variera mellan medlemsstaterna. Att EU har 28 olika nationella lagstiftningar om konsumentskydd och avtalsrätt avskräcker företag från gränsöverskridande handel och hindrar konsumenterna från att dra nytta av de mest konkurrenskraftiga erbjudandena och det fulla utbudet på nätet.

- EU:s konsumenter skulle kunna spara 11,7 miljarder euro varje år om de kunde välja mellan alla varor och tjänster över hela EU när de handlar på nätet.
- Av EU:s konsumenter känner sig 61 % trygga när de handlar på nätet av en detaljist som finns i den egna medlemsstaten medan bara 38 % känner sig trygga när de handlar från en annan medlemsstat.
- Bara 7 % av EU:s små och medelstora företag säljer över gränserna.

På en inre marknad bör företagen kunna sälja enligt gemensamma regler. Vissa aspekter av konsument- och avtalsrätten har redan harmoniserats fullt ut för näthandeln (till exempel när det gäller den information som konsumenten ska få innan de ingår ett avtal eller reglerna för konsumentens ångerrätt). Andra aspekter av avtalet (till exempel åtgärder om en vara inte överensstämmer med det som fastställts i köpeavtalet) omfattas dock bara av EU-regler som föreskriver ett minimum av harmonisering, med möjlighet för medlemsstaten att gå längre. När det gäller åtgärder för felaktigt digitalt innehåll som köpts på nätet (till exempel e-böcker) finns inga speciella EU-regler och bara några få bestämmelser på nationell nivå.

Förenklade och moderna regler för digitala, gränsöverskridande köp på nätet kommer att uppmuntra fler företag till gränsöverskridande försäljning på nätet och öka konsumenternas förtroende för gränsöverskridande e-handel. Om samma regler för e-handel tillämpades i alla

EU:s medlemsstater skulle 57 % av företagen enligt egen utsago starta eller öka nätförsäljningen till andra medlemsstater.

För att skapa goda förutsättningar för en blomstrande gränsöverskridande näthandel kommer kommissionen, som fastställt i arbetsprogrammet för 2015, att utarbeta ett ändrat lagstiftningsförslag² enligt vilket säljaren ska kunna förlita sig på lagstiftningen i det egna landet och de huvudsakliga rättigheterna och skyldigheterna för parterna i ett köpeavtal harmoniseras ytterligare. Detta kommer att göras genom att påföljder vid avtalsbrott föreskrivs och att lämpliga tidsperioder för rätten till laglig garanti anges. Syftet är att undvika att handlare på den inre marknaden avskräcks från gränsöverskridande handel på grund av skillnader i bindande nationell konsument- och avtalsrätt eller skillnader i produktspecifika bestämmelser, till exempel om märkning.

Att bara ha gemensamma regler räcker dock inte. Vi behöver också en snabbare, mer handlingskraftig och enhetlig tillämpning för att konsumentskyddsregler för digitala köp på nätet ska ha full verkan. Kommissionen kommer att lägga fram ett förslag om att se över förordningen om konsumentskyddssamarbete³ för att klargöra och utveckla de verkställande myndigheternas behörigheter och förbättra samordningen av myndigheternas marknadsövervakning och varningsmekanismer för tidigare upptäckt av överträdelse. Dessutom kommer kommissionen att inrätta en EU-plattform för tvistlösning på nätet under 2016.

Kommissionen kommer före utgången av 2015 att utarbeta ett ändrat förslag i) om harmoniserade EU-regler för köp av digitalt innehåll på nätet och ii) enligt vilket säljaren ska kunna förlita sig på lagstiftningen i det egna landet baserat på en koncis lista centrala obligatoriska avtalsrättigheter i EU vid inhemsk och gränsöverskridande näthandel med fysiska varor.

Kommissionen kommer att lägga fram ett förslag om att se över förordningen om konsumentskyddssamarbete i syfte att utarbeta mer effektiva samarbetsmekanismer.

2.2. Högkvalitativ gränsöverskridande paketbefordran till rimligt pris

Högkvalitativ gränsöverskridande paketbefordran till rimligt pris kan öka konsumenternas förtroende för gränsöverskridande näthandel. Vissa berörda aktörer klagar på bristande information, överdrivna kostnader för små försändelser och bristande samverkan mellan de aktörer som vanligen är involverade vid gränsöverskridande befordran och de därav följande nackdelarna för slutkonsumenten.

- Bland företag som för närvarande inte säljer på nätet men strävar efter att göra det säger 62 % att det är ett problem att fraktkostnaderna är så höga.
- Angivna avgifter för gränsöverskridande paketbefordran som tas ut av nationella postoperatörer uppskattas vara två till fem gånger så höga som avgifterna för försändelser inom landet.

Dyr och ineffektiv paketbefordran borde inte vara ett hinder för gränsöverskridande näthandel. Självreglering pågår inom branschen som ska rapportera till kommissionen i juni 2015. Självregleringen fokuserar på kvalitets- och samverkansaspekter som spårning och snabbare paketbefordran men omfattar varken prisaspekt eller regelöversyn. Kommissionen

² KOM(2011) 635, 2011/0284/COD.

³ Förordning (EG) nr 2006/2004.

kommer att utvärdera branschens insatser och initiera ytterligare åtgärder för att förbättra prisinformationen för frakt inom EU, inbegripet höga priser för små försändelser, och för att skärpa tillsynen på marknaden för gränsöverskridande paketbefordran för att säkra väl fungerande gränsöverskridande försändelser. Två år efter att dessa åtgärder vidtagits kommer kommissionen att bedöma om det behövs kompletterande åtgärder beroende på vilka framsteg som har gjorts.

Kommissionen kommer under första halvåret 2016 att initiera åtgärder för att förbättra prisinformation och skärpa tillsynen av paketbefordran.

2.3. Förhindra oörtlättad geografisk blockering

Geografisk blockering är när nÄthandlare av affÄrsmÄssiga skÄl inte ger konsumenter tilltrÄde till webbplatser baserade i andra medlemsstater. Ibland kan konsumenterna komma in pÅ webbplatsen men ÄndÅ inte kÅpa varor eller tÄnster dÄr. Konsumenten kan ocksÅ styras om till samma fÅretags lokala webbplats med andra priser eller andra varor och tÄnster. I andra fall nÄr fÅrsÄljningen inte stoppas, anvÄnds geografisk blockering fÅr att automatiskt krÄva olika priser beroende pÅ var konsumenten befinner sig geografiskt. Till exempel kan en kund som hyr bil pÅ nÄtet i en medlemsstat fÅ betala mer fÅr exakt samma hyrbil pÅ en viss destination jÄmfÅrt med nÄtkunder i en annan medlemsstat. Geografisk blockering Är ett av flera medel som fÅretag anvÄnder sig av fÅr att segmentera marknaderna efter landsgrÄns (geografiska begrÄnsningar). Geografisk blockering begrÄnsar konsumentens mÅjligheter och val och Är dÄrfÅr en viktig orsak till missnÅje hos konsumenterna och till fragmenteringen pÅ den inre marknaden.

- Hela 74 % av de klagomÅl som kommer in till nÄtverket fÅr europeiska konsumentcentrum handlar om prisskillnader eller annan geografisk diskriminering som konsumenter rÅkat ut fÅr vid grÄnsöverskridande kÅp pÅ nÄtet.

Geografisk blockering kan bero pÅ marknadsaktörers ensidiga beslut, överenskommelser mellan konkurrenter om att dela upp marknaden eller vertikala avtal (om rÄtt till distribution inom ett visst område). Ibland kan dessa begrÄnsningar i utbudet som resulterar i prisskillnader vara berättigade, till exempel om sÄljaren enligt lag mÅste uppfylla sÄrskilda krav. I mÅnga fall Är dock geografisk blockering inte berättigad. ÖvertÄttigad geografisk blockering bÅr uttryckligen fÅrbjudas sÅ att konsumenter och fÅretag i EU kan dra full nytta av den inre marknaden i form av stÅrre utbud och lÄgre priser.

Kommissionen kommer under det fÅrsta halvåret 2016 att lÄgga fram lagstiftningsfÅrslag fÅr att fÅ stopp pÅ övertÄttigad geografisk blockering. ÅtgÄrderna kan komma att omfatta en riktad Ändring av regelverket fÅr e-handel⁴ och bestÄmmelserna i artikel 20 i tÄnstedirektivet⁵.

Kommissionen initierar ocksÅ en branschutredning om tillÄmpningen av konkurrenslagstiftning pÅ e-handelsområdet.

2.4. BÄttre tillgÅng till digitalt innehÅll – ett modernt, mer europeiskt regelverk fÅr upphovsrÄtt

⁴ Direktiv 2000/31/EG.

⁵ Direktiv 2006/123/EG.

Upphovsrätten är grunden för kreativitet och kulturliv i Europa. EU är starkt beroende av kreativitet för att kunna konkurrera globalt och är världsledande i vissa upphovsrättsintensiva sektorer. Digitalt innehåll är en viktig drivkraft för tillväxten av den digitala ekonomin. Internet används för kulturella ändamål av 56 % av européerna och man förutser en tvåsiffrig ökning (ca 12 %) av utgifterna för digital underhållning och digitala medier de kommande fem åren. Konsumenternas beteende är under förändring. De ser allt mer innehåll på mobila enheter och förväntar sig att ha tillgång till innehållet överallt och var de än befinner sig.

Hinder för flyttbarhet och gränsöverskridande tillgång till upphovsrättsskyddade innehållstjänster är fortfarande vanliga, särskilt när det gäller audiovisuella program. När det gäller flyttbarheten anges ofta upphovsrättsliga skäl när konsumenterna hindras från att använda innehållstjänster (till exempel videotjänster), som de har betalat för i sitt hemland, i ett annat EU-land.

- Bland företag som överväger att sälja digitala tjänster på nätet till privatpersoner uppgav 45 % att det är ett problem att upphovsrättsliga begränsningar hindrar dem från att sälja utomlands.
- Mindre än 4 % av allt beställvideoinnehåll i EU är tillgängligt över gränserna.

När konsumenterna försöker att få tillgång till eller köpa upphovsrättsskyddat innehåll på nätet från en annan medlemsstat, får de ibland veta att det inte är tillgängligt eller att de inte kan få tillgång från det egna landet. Den här situationen har delvis med territoriella upphovsrätter att göra och med klareringssvårigheter. I andra fall är bristande tillgång följden av begränsningar enligt avtal mellan rättighetsinnehavare och distributörer eller av affärsmässiga beslut som fattats av distributörer. Detta kan ibland bero på den roll territoriell exklusivitet spelar för produktion och finansiering av vissa typer av (audiovisuella) verk.

Innovativ forskning, både för ideella och kommersiella ändamål, som bygger på text- och datautvinning (till exempel kopiering av texter och dataset för att få fram betydelsefulla samband eller förekomster) kan hindras på grund av otydliga regelverk och olika synsätt på nationell nivå. En bedömning ska göras av behovet av större rättslig säkerhet för att forskare och lärosäten ska kunna använda sig av upphovsrättsligt skyddat material i större utsträckning, även över gränserna, och dra nytta av potentialen i den här tekniken och av gränsöverskridande samarbete. Bedömningen görs mot bakgrund av konsekvenserna för alla berörda parter, precis som med alla delar av förslagen om upphovsrätt.

Ett mer effektivt och balanserat system för civilrättslig verkställighet när det gäller immaterialrättsintrång i kommersiell skala är avgörande för investeringar i innovation och jobbskapande. Dessutom måste reglerna för mellanhänders verksamhet när det gäller upphovsrättsligt skyddade verk klargöras, eftersom mellanhänder blir allt vanligare i distributionen av innehåll. Åtgärder för rättvis ersättning till upphovsmän måste också övervägas för att uppmuntra till skapande av innehåll i framtiden.

Europa behöver ett mer harmoniserat upphovsrättssystem som stimulerar till skapande och investering, som tillåter att innehåll skickas och konsumeras över gränserna och som bygger på vår rika kulturella mångfald. Därför kommer kommissionen att föreslå lösningar som maximerar utbudet för användarna och öppnar nya möjligheter för upphovsmän, men samtidigt bevarar finansieringen av medie- och innovativt innehåll i EU. Vidare kommer kommissionen att se över satellit- och kabeldirektivet⁶ för att bedöma om dess

⁶ Rådets direktiv 93/83/EEG av den 27 september 1993.

tillämpningsområde bör utökas till att även omfatta sändningar på nätet och om det krävs ytterligare åtgärder för att stärka gränsöverskridande tillgång till sändningstjänster i Europa.

Kommissionen kommer före utgången av 2015 att utarbeta lagstiftningsförslag som minskar skillnaderna mellan nationella upphovsrättssystem och gör det möjligt för användare att i större utsträckning få tillgång till verk i hela EU. Detta inbegriper ytterligare harmoniseringsåtgärder. Förslagen omfattar i) flyttbarhet för lagligt förskaffat innehåll, ii) tillgång till lagligt betalade gränsöverskridande nättjänster utan att inkräkta på rättigheternas värde i den audiovisuella sektorn, iii) större rättslig säkerhet när det gäller gränsöverskridande användning av innehåll för specifika ändamål (till exempel forskning, utbildning, text- och datautvinning) genom harmoniserade undantag, iv) klargörande av reglerna för mellanhänders verksamhet när det gäller upphovsrättsskyddat innehåll, och under 2016 v) en modernisering när det gäller verkställighet av immaterialrätt, med fokus på intrång i kommersiell skala, ”följ pengarna-principen” och gränsöverskridande tillämpning.

2.5. Minska momskrånglet vid gränsöverskridande försäljning

Att behöva följa många olika nationella system är komplicerat och ett verkligt hinder för företag som försöker handla över gränserna både på och utanför nätet. Sedan den 1 januari 2015, då de nya reglerna om platsen för tillhandahållande trädde i kraft (med stöd från 28 medlemsstater), ska moms på telekommunikationstjänster, sändningstjänster och elektroniska tjänster betalas i kundens land och inte i leverantörens land.

Parallellt med detta har ett elektroniskt registrerings- och betalningssystem införts för att minska kostnader och administrativt krångel för de berörda företagen. Systemet bör utökas till att även omfatta fysiska varor som beställs på nätet både inom och utanför EU. I stället för att behöva redovisa och betala moms i varje enskild medlemsstat där kunder bor, skulle företagen kunna deklarerat och betala bara i den egna medlemsstaten.

För närvarande kan man för varor som beställs från en leverantör i ett tredjeland utnyttja att småförsändelser kan skickas momsfrött till privatkunder i EU. Det ger en konkurrensfördel framför leverantörerna i EU och man har redan uppmärksammat marknadsnedvridningar i flera medlemsstater. Ett sådant undantag skulle inte behövas längre om moms kunde redovisas och betalas via ett gemensamt och förenklat elektroniskt system.

- Ett företag som vill sälja utanför det egna landet står inför efterlevnadskostnader när det gäller moms på minst 5 000 euro årligen för varje medlemsstat som det riktar sig till.
- EU-företagen drabbas av avsevärda snedvridningar på grund av momsfria varor från företag i länder utanför EU. Dessa snedvridningar kostar EU omsättning på upp till 4,5 miljarder per år.

Kommissionen arbetar med att minimera det krångel som uppstår i samband med gränsöverskridande e-handel på grund av olika momssystem, skapa lika spelregler för företagen i EU och se till att momsinkomsterna tillfaller konsumentens land. Vidare kommer kommissionen att undersöka hur vissa e-tjänster, bland andra digitala böcker och nätpublikationer, ska behandlas skattemässigt inom ramen för den allmänna momsreformen.

När det gäller direkt beskattning kommer kommissionen inom kort att lägga fram en handlingsplan om en ny strategi för bolagsbeskattning på den inre marknaden enligt vilken vinst bör beskattas där värdet uppstår, även i den digitala ekonomin.

Kommissionen kommer under 2016 att utarbeta lagstiftningsförslag som minskar det administrativa krångel som drabbar företag på grund av olika moms-system bland annat genom att i) det nuvarande elektroniska registrerings- och betalningssystemet utökas till att omfatta gränsöverskridande näthandel med fysiska varor inom EU och med tredjeland, ii) gemensamma förenklingsregler i EU (momströskel) införs för att hjälpa små uppstarts-företag inom e-handel, iii) tillåta hemlandstillsyn vilket inbegriper momsrevision av gränsöverskridande företag endast i en medlemsstat, och iv) avskaffa momsbefrielsen för småförsändelser från leverantörer i tredjeländer.

3. SKAPA GODA FÖRUTSÄTTNINGAR OCH LIKA SPELREGLER FÖR AVANCERADE DIGITALA NÄT OCH INNOVATIVA TJÄNSTER

Den digitala inre marknaden måste bygga på stabila, tillförlitliga, snabba och rimligt prissatta nät och tjänster som garanterar konsumenternas grundläggande rätt till personlig integritet och personuppgiftsskydd och samtidigt uppmuntra innovation. Detta kräver en stark, konkurrenskraftig och dynamisk telekomsektor som kan göra nödvändiga investeringar, utnyttja innovation såsom molntjänster, stordataverktyg eller sakernas internet. Vissa nätplattformars marknadsstyrka kan eventuellt vara bekymmersam, särskilt när det gäller de starkaste plattformarna vars betydelse blir alltmer kritisk för andra marknadsaktörer.

3.1. Göra telekom- och medieregler ändamålsenliga

I dag ger IKT-näten en grund för digitala produkter och tjänster som har potentialen att påverka alla aspekter av våra liv och påskynda Europas ekonomiska återhämtning. Väl fungerande marknader ger tillgång till infrastruktur för fasta och mobila bredbandsnät med hög kapacitet till rimligt pris. EU:s telekomregler har anpassats flera gånger vilket i kombination med tillämpningen av EU:s konkurrensregler varit avgörande för ökad konkurrens mellan marknadsaktörerna, vilket i sin tur lett till lägre priser och högre kvalitet på de tjänster som erbjuds konsumenterna och företagen. Effektiv konkurrens är en avgörande drivkraft för investeringarna i telekomnät.

Dagens telekomsektor genomgår strukturella förändringar och är fortfarande uppdelad i isolerade nationella marknader. Även oenhetliga och oförutsägbara regler i EU, särskilt när det gäller radiospektrum, och otillräckliga investeringar framför allt i landsbygdsområden är problem som inte kommer att lösas helt genom de pågående diskussionerna om ett lagstiftningspaket för den inre telekommarknaden. Därför kommer kommissionen att se över all befintlig lagstiftning och utarbeta förslag om ändringar där det behövs, i syfte att höja ambitionen i denna process. Det första viktiga steget är antagandet av paketet om en inre telekommarknad, som förväntas innehålla tydliga och harmoniserade regler för nätneutralitet och vara det första steget mot ett slutligt avskaffande av tilläggsavgifter för roaming, särskilt för datatrafik.

Radiospektrum utgör en hörnsten för utbyggnaden av bredbandstjänster. Medlemsstaterna får viktiga inkomster av försäljningen av nyttjanderätter till radiospektrum. Dessa inkomster kommer fortsatt att tillfalla medlemsstaterna. Den nationella spektrumförvaltningen leder dock till mycket varierande villkor (till exempel olika licenslängder och täckningskrav). Avsaknaden av enhetliga mål och kriterier i EU för spektrumtilldelningen på nationell nivå skapar hinder för marknadsinträde och minskar förutsägbarheten för investerare i hela Europa. Därför bör radiospektrum förvaltas enligt ett mer harmoniserat regelverk i överensstämmelse med behovet av en digital inre marknad.

Kommissionen att utarbeta särskilda förslag om samordnad tilldelning av det 700 MHz-band som är särskilt väl lämpat för bredbandstjänster på landsbygden och tillgodose de speciella behoven för distribution av audiovisuella medier.

Mer långtgående och långsiktiga förändringar av förvaltningen och reglering av radiospektrum är emellertid nödvändiga med tanke på att det är ytterst viktigt för anslutningskapaciteten. Till exempel hindrades 4G-mobilnätets utbyggnad och införandet av smarta telefoner anpassade för 800 MHz-bandet (det band som brukar kallas ”den digitala utdelningen”) av den långsamma och fortfarande ofullständiga tilldelningen av bandet.

Dessutom har fullständig infrastrukturkonkurrens på fasta nät uppstått i mycket liten utsträckning, utom i mycket tätbefolkade områden där fasta nät redan fanns eller där lokala myndigheter har varit aktiva. Enklare och mer proportionerliga regler behövs i de områden där infrastrukturkonkurrens har uppstått på regional eller nationell nivå. Utbyggnaden av nät med mycket hög kapacitet bör uppmuntras utan att effektiv konkurrens och rimlig avkastning i förhållandet till riskerna äventyras. Frågan om hur de mest svåråtkomliga områdena ska täckas eller målen av allmänt intresse (till exempel högkapacitetsanslutning för skolor och universitets- eller forskningsnätverk) uppnås kommer att vara en uppgift som ingår i översynen av direktivet om samhällsomfattande tjänster⁷.

Marknaden och de tekniska förutsättningarna är i förändring vilket kräver att de institutionella ramarna stärks. Det kommer också bli nödvändigt att stärka de organisationer där medlemsstaternas egna myndigheter är representerade, till exempel Organet för europeiska regleringsmyndigheter för elektronisk kommunikation och Gruppen för radiospektrumpolitik.

Telekomoperatörerna konkurrerar med tjänster som slutanvändarna använder i allt större utsträckning i stället för traditionell elektronisk kommunikation, till exempel rösttelefoni, men som inte omfattas av samma regler. Vid översynen av telekomreglerna kommer man att titta på olika sätt att skapa lika spelregler för aktörerna i den mån de tillhandahåller konkurrerande tjänster och på hur EU:s långsiktiga behov av anslutningskapacitet kan tillgodoses.

Kommissionen kommer under 2016 att lägga fram förslag om att grundligt omarbeta regelverket för telekommunikationer med fokus på att i) anta en enhetlig strategi för radiospektrum och dess förvaltning på den inre marknaden, ii) skapa förutsättningar för en verklig inre marknad genom att ta itu med regelfragmentering så att effektiva nätoperatörer och tjänsteleverantörer får stordriftsfördelar och konsumenterna ges ett fungerande skydd, iii) skapa lika spelregler för marknadsaktörerna och se till att reglerna tillämpas enhetligt, iv) stimulera investeringar i bredbandsnät med hög hastighet (vilket bland annat inbegriper en översyn av direktivet om samhällsomfattande tjänster), och v) effektiva regelverk och institutionella ramar.

3.2. Ett regelverk för 2000-talets medier

Det audiovisuella landskapet påverkas av snabba tekniska förändringar och utvecklingen av nya affärsmodeller för distribution av innehåll. Tittarna har via internet tillgång till audiovisuellt innehåll på allt fler olika sätt, och mobila enheter (till exempel smarta telefoner) ändrar tittarmönstren. Direktivet om audiovisuella medietjänster⁸ har underlättat spridningen

⁷ Direktiv 2002/22/EG.

⁸ Direktiv 2010/13/EU.

av audiovisuella program och medietjänster i EU. Direktivet omfattar redan både traditionella tv-sändningar och audiovisuella beställtjänster och innehåller en rad minimiregler för de två typerna av tjänster. I vissa avseenden ställs emellertid lägre krav för beställtjänster, eftersom användarna har större möjligheter att välja och kontrollera innehållet och tidpunkten för tittandet.

Detta regelverk har underlättat framväxten av en dynamisk marknad och det är viktigt att det alltid följer den marknadsmässiga och tekniska utvecklingen. Kommissionen kommer att undersöka om det nuvarande regelverket för tv-sändningar och beställtjänster bör anpassas. Den kommer även att överväga om nuvarande tillämpningsområde eller bestämmelser bör breddas för att även inbegripa nya tjänster och aktörer, som för närvarande inte anses vara audiovisuella medietjänster enligt direktivet, och leverantörer utanför den nuvarande geografiska räckvidden. Kommissionen kommer också att arbeta med åtgärder för att främja kataloger över europeiska verk på beställvideoplattformar.

Kommissionen kommer att se över direktivet för audiovisuella medietjänster med fokus på dess tillämpningsområde och utformningen av bestämmelser som gäller alla marknadsaktörer, särskilt åtgärder för främjande av europeiska verk och skydd av minderåriga samt reklambestämmelser.

3.3. Ett lämpligt regelverk för plattformar och mellanhänder

3.3.1. Nätplattformarnas roll

Nätplattformar (till exempel sökmotorer, sociala medier, e-handelsplattformar, app-butiker, webbplatser för prisjämförelser) spelar en allt viktigare roll i samhälls- och näringslivet. De gör det möjligt för konsumenterna att hitta information på nätet och för företagen att dra nytta av fördelarna med e-handel. Europa har en stark potential på området men hålls tillbaka av fragmenterade marknader som gör det svårt för företagen att utöka sin verksamhet.

Plattformar skapar, ackumulerar och kontrollerar enorma mängder uppgifter om sina kunder och använder algoritmer för att omvandla dessa till användbar information. Tillväxten av den här typen av uppgifter är exponentiell – 90 % av alla uppgifter som cirkulerar på internet skapades för mindre än två år sedan. Dessutom har det visat sig att plattformar är innovatörer i den digitala ekonomin och hjälper småföretag att komma ut på nätet och nå nya marknader. Antalet nya plattformar för rörlighetstjänster, turism, musik, audiovisuella sektorn, utbildning, finansiella tjänster, boende och rekrytering har ökat hastigt och på allvar utmanat traditionella affärsmodeller och uppvisat en exponentiell tillväxt. Uppkomsten av samverkanskonsumention skapar möjligheter för effektivitet, tillväxt och jobb genom ökat utbud för konsumenten, men kan också väcka nya regelfrågor⁹.

Vissa nätplattformar kan kontrollera tillgången till nätmarknader och avsevärt påverka inkomsterna för olika aktörer på marknaden, även om deras inflytande varierar beroende på typ av plattform och marknadsstyrka. Detta har väckt en rad farhågor om vissa plattformars växande marknadsstyrka. Det handlar om bristande insyn i hur de använder den information de får, deras starka förhandlingsposition jämfört med kundernas som kan avspeglas i avtalsvillkoren (särskilt för små och medelstora företag), marknadsföring av deras egna

⁹ Dessa frågor kommer att behandlas i den kommande strategin för den inre marknaden och i regelverket för e-handel.

tjänster till nackdel för konkurrenterna och otydlig prispolicy eller begränsningar i prissättning och försäljningsvillkor.

Vissa nätplattformar har utvecklats till aktörer som konkurrerar i många olika ekonomiska sektorer och det sätt de använder sin marknadsstyrka på väcker en rad frågor som kräver ytterligare analys som går längre än tillämpning av konkurrensregler enskilda fall.

3.3.2. Bekämpa olagligt innehåll på nätet

E-handelsdirektivets princip om att tjänstelevererande mellanhänder på nätet inte bör hållas ansvariga för det innehåll de förmedlar, lagrar eller förvaltar, så länge som de gör detta på ett strikt passivt sätt har varit en grundsten i internets utveckling i Europa. När olagligt innehåll upptäcks, om det är information om olaglig verksamhet som terrorism eller barnpornografi eller information som utgör intrång på andras rättigheter (till exempel upphovsrätt), bör mellanhänderna vidta effektiva åtgärder för att ta bort innehållet. I dagsläget kan det vara tidskrävande och krångligt att få leverantörer som hyser olagligt innehåll att stoppa tillgången till innehållet eller att ta bort det, medan innehåll som faktiskt är lagligt kan tas bort av misstag. Bland de berörda aktörerna säger 52,7 % att åtgärder mot olagligt innehåll ofta är ineffektiva och otydliga. Skillnader i nationell praxis kan hindra verkställighet (vilket underminerar arbetet mot brott på nätet) och undergräver förtroendet för nätvärlden. Allt eftersom mängden digitalt innehåll på internet växer kommer det nuvarande systemet att utsättas för allt större påfrestningar. Det är inte alltid lätt att avgöra vad mellanhänder kan göra med det innehåll de förmedlar, lagrar eller förvaltar innan den befrielse från ansvar som de åtnjuter enligt e-handelsdirektivet avskaffas.

Med anledning av den senaste tidens händelser har frågan om den allmänna nivån på skyddet från olagligt material på internet bör höjas blivit aktuell i den offentliga debatten. Tillsammans med bedömningen av nätplattformar kommer kommissionen att undersöka, med beaktande av konsekvenserna för yttrande- och informationsfriheten, om det behövs nya åtgärder för att motarbeta olagligt innehåll på nätet, till exempel strikta förfaranden för borttagande av olagligt innehåll där man undviker avlägsnande av lagligt innehåll. Man kommer även att undersöka om mellanhänder ska avkrävas större ansvar och tillbörlig aktsamhet när det gäller hur de förvaltar sina nät och system, det vill säga om aktsamhetskrav ska införas.

Kommissionen kommer före utgången av 2015 att initiera en samlad bedömning av plattformarnas roll, där även samverkanskonsumtion ingår, och av mellanhänder på nätet. Den kommer att omfatta frågor som i) öppenhet om bland annat sökresultat (inbegripet betalade länkar eller annonser), ii) plattformarnas användning av den information de samlar in, iii) förbindelser mellan plattformar och leverantörer, iv) hinder för privatpersoners och företags möjlighet att byta plattform, och v) hur man bäst motarbetar olagligt innehåll på nätet.

3.4. Stärka förtroendet och skärpa säkerheten för digitala tjänster och hantering av personuppgifter

It-hot är ett gränslöst problem och drabbar vår ekonomi, individens grundläggande rättigheter och samhället i stort. Det växande antalet brott (till exempel dataavlyssning, nätbetalningsbedrägerier, identitetsstöld och stöld av företagshemligheter) leder till betydande ekonomiska förluster. Brotten leder ofta till att tjänster stängs ned och grundläggande rättigheter kränks vilket undergräver privatpersoners förtroende för nätverksamhet.

Medlemsstaterna och EU-institutionerna konstaterade för länge sedan att det är nödvändigt att skydda våra nät och strategisk infrastruktur och att reagera effektivt på it-hot. De har antagit lagstiftning om cybersäkerhet på både nationell och EU-nivå. Antagandet av direktivet om nät- och informationssäkerhet¹⁰ som för närvarande är under behandling, bör bli ett viktigt steg framåt. En av de viktigaste frågorna i EU:s strategi för cybersäkerhet¹¹ är att utveckla industriresurser och teknologiska resurser för cybersäkerhet. Det finns fortfarande vissa luckor på det snabbväxande området teknik och lösningar för nätsäkerhet. En mer samordnad strategi behövs därför för att branschen ska kunna öka utbudet av säkrare lösningar i EU och för att stimulera deras spridning bland företag, offentliga myndigheter och privatpersoner. Dessutom måste kriminell verksamhet på nätet mötas med effektiv brottsbekämpning. Kommissionen har lagt fram förslag om detta i sin europeiska säkerhetsagenda¹².

- Endast 22 % av européerna har fullt förtroende för företag som till exempel sökmotorer, sociala nätverk och e-posttjänster.
- Hela 72 % av internetanvändarna tycker att de måste lämna för mycket personuppgifter på nätet.

EU måste uppnå högsta skyddsnivå när det gäller personuppgifter och personlig integritet enligt artiklarna 7 och 8 i stadgan om de grundläggande rättigheterna. Allmänna uppgiftsskyddsförordningen¹³ kommer att öka förtroendet för digitala tjänster eftersom den kommer att skydda privatpersoner gentemot alla företag som erbjuder sina tjänster på den europeiska marknaden när det gäller behandling av personuppgifter.

Särskilda regler gäller för elektroniska kommunikationstjänster (direktivet om integritet och elektronisk kommunikation¹⁴). De kan behöva en översyn när man kommit överens om allmänna EU-regler för uppgiftsskydd, särskilt eftersom de flesta artiklar i det nuvarande direktivet om integritet och elektronisk kommunikation endast gäller leverantörer av elektroniska kommunikationstjänster, dvs. traditionella telekomföretag. Leverantörer av informationssamhällets tjänster som använder internet för att erbjuda sina kommunikationstjänster omfattas således i allmänhet inte av det direktivet.

Under första halvåret 2016 kommer kommissionen att initiera ett offentligt-privat partnerskap om cybersäkerhet på området teknik och lösningar för nätsäkerhet.

När de nya EU-bestämmelserna om uppgiftsskydd har antagits, vilket bör ske i slutet av 2015, kommer kommissionen att se över direktivet om integritet och elektronisk kommunikation med fokus på ett gott uppgiftsskydd för registrerade och lika spelregler för alla marknadsaktörer.

4. MAXIMERA DEN DIGITALA EKONOMINS TILLVÄXTPOTENTIAL

Om mindre än tio år kommer den största delen av ekonomin vara beroende av de digitala ekosystemen där digital infrastruktur, hård- och mjukvara, applikationer och data möts. Alla sektorer måste digitaliseras om EU ska kunna behålla konkurrenskraften och en stark industriell bas och klara övergången till en ekonomi som bygger på smart industri och smarta tjänster. Den digitala ekonomins mervärde kommer till 75 % från traditionell industri och inte IKT-producenter, men företagens upptag av digital teknik är den svagaste länken. Bara 1,7 %

¹⁰ COM(2013) 48 final.

¹¹ JOIN(2013) 1 final.

¹² COM(2015) 185.

¹³ COM(2012) 11 final.

¹⁴ Direktiv 2002/58/EG.

av företagen i EU utnyttjar avancerad digital teknik¹⁵ fullt ut, medan 41 % inte utnyttjar datateknik alls. Digitalisering öppnar också unika möjligheter för andra ekonomiska sektorer, till exempel transport (intelligenta transportsystem) eller energi (smarta nät och mätning¹⁶).

EU behöver en rad åtgärder för att den europeiska industrin ska kunna gå i spetsen för utveckling och användning av IKT, automatisering, hållbar tillverknings- och bearbetningsteknik till fördel för framtidens marknader. En digital ekonomi kan också göra samhället mer inkluderande. Privatpersoner och företag kan i nuläget inte dra full nytta av digitala tjänster (e-förvaltning, e-hälsa, e-energi och e-transporter) som borde vara tillgängliga överallt i EU.

Kommissionen kommer att informera arbetsmarknadens parter och uppmana dem att inkludera den digitala inre marknaden i den sociala dialogen på europeisk nivå.

4.1. Bygga en datadriven ekonomi

Stordata, molntjänster och sakernas internet är avgörande för EU:s konkurrenskraft. Data ses ofta som en katalysator för ekonomisk tillväxt, innovation och digitalisering i alla sektorer i ekonomin, särskilt för små och medelstora företag (och uppstartsföretag) och för samhället i stort. Stordata och högpresterande datorsystem förändrar också hur forskning bedrivs och kunskap delas, som en del i övergången mot mer en effektiv och dynamisk ”öppen vetenskap”.

- Stordatasektorn växer med 40 % per år, sju gånger snabbare än IT-marknaden.

En fragmenterad marknad är inte tillräckligt stor för att molntjänster, stordata, datadriven forskning och sakernas internet ska kunna nå sin fulla potential i Europa. För att dra full nytta av potentialen i digital teknik och datateknik måste vi undanröja en rad tekniska och rättsliga hinder. Restriktioner, till exempel när det gäller datalokalisering (när en medlemsstat kräver att data lagras inom landet), tvingar tjänsteleverantörer att anlägga dyr lokal infrastruktur (datacentraler) i varje region eller land. Fragmenterad tillämpning av upphovsrättsliga bestämmelser och otydligheter när det gäller rätten att använda data försvårar ytterligare utvecklingen av gränsöverskridande dataanvändning och nya tekniktillämpningar (till exempel text- och datautvinning). Bristen på öppna och kompatibla system och tjänster och på uppgiftsportabilitet mellan tjänster utgör ett annat hinder för gränsöverskridande dataflöden och utveckling av nya tjänster (till exempel informationssystem för multimodala resor och datadriven forskning). Rättslig säkerhet när det gäller ansvarsfördelning (utöver ansvar för personuppgifter) är viktigt för utbyggnaden av sakernas internet.

Företag och konsumenter litar ännu inte på gränsöverskridande molntjänster för att lagra eller behandla data, eftersom det finns problem med säkerhet, förenlighet med de grundläggande rättigheterna och uppgiftsskydd i en mer allmän betydelse. När reformpaketet för uppgiftsskydd antas kommer behandling av personuppgifter att regleras av enhetliga och moderna bestämmelser i hela EU. Molnleverantörer friskriver sig emellertid ofta från ansvar i avtal om uppgifterna inte längre är tillgängliga eller oanvändbara, eller så gör de det svårt att häva avtalet. Detta betyder i praktiken att uppgifterna inte är flyttbara. På uppgiftsskyddsområdet förhindrar både det nuvarande och det framtida regelverket

¹⁵ Mobilt internet, molntjänster, sociala nätverk eller stordata.

¹⁶ Se *En ramstrategi för en motståndskraftig energiunion med en framåtblickande klimatpolitik* [COM(2015) 80 final].

begränsningar av den fria rörligheten för personuppgifter i EU. Begränsningar av den fria rörligheten för uppgifter av andra skäl tas inte upp. Medlemsstaterna kan därför inte förbjuda fri rörlighet av personuppgifter med hänvisning till integritet och personuppgiftsskydd, men de kan göra det av andra skäl. Onödiga begränsningar i EU när det gäller datalokalisering bör avskaffas och förhindras.

Kommissionen kommer under 2016 att föreslå ett europeiskt initiativ "Fritt uppgiftsflöde" som tar itu med begränsningarna av den fria rörligheten för uppgifter i EU av andra skäl än personuppgiftsskydd och ooberättigade begränsningar för lokalisering av data för lagring eller behandling. Aktuella frågor om ägande, interoperabilitet, användbarhet och dataåtkomst i olika situationer (mellan företag, företag till konsument, maskingenererade uppgifter och uppgifter som skickas mellan maskiner) kommer att tas upp. Initiativet kommer att främja tillgången till offentliga uppgifter för att bidra till att stimulera innovation. Kommissionen kommer att inleda ett europeiskt initiativ för datormoln där man tar upp certifiering för molntjänster, avtal om molntjänster, byte av molntjänsteleverantörer och ett öppet forskningsmoln.

4.2. Stimulera konkurrenskraften genom interoperabilitet och standardisering

I den digitala ekonomin betyder interoperabilitet att effektiv kommunikation mellan digitala komponenter – maskiner, nät eller databaser säkerställs. Det betyder också bättre förbindelser i hela leveranskedjan och mellan industrin och tjänstesektorn. Det betyder mer effektiva anslutningar över gränserna, mellan samhällen och mellan offentliga myndigheter och tjänster. E-förvaltningstjänster som utvecklas i olika medlemsstater bör kunna kommunicera med varandra och inte utvecklas isolerat. Idag finns en överenskommelse mellan medlemsstaterna om de grundläggande kraven för interoperabilitet, som bygger på den europeiska interoperabilitetsramen som kommissionen lade fram 2010. Interoperabilitetsramen bör nu uppdateras och utökas.

Standardisering är avgörande för ökad interoperabilitet inom ny teknik och den digitala inre marknaden. Standardisering kan bidra till att styra utvecklingen av ny teknik, till exempel femte generationens trådlösa kommunikation, digitalisering av tillverknings- och konstruktionsprocesser (Industri 4.0), datadrivna tjänster, molntjänster, cybersäkerhet, e-hälsa, e-transport och mobila betalningar. EU:s löpande plan för IKT-standardisering är ett strategiskt instrument i det här sammanhanget. Större insatser krävs dock för att se till att standardiseringen görs i takt med de tekniska förändringarna. För närvarande beslutar branschens aktörer "nerifrån och upp" på vilka områden standarder ska utvecklas. Detta sker allt oftare utanför Europa vilket undergräver vår långsiktiga konkurrenskraft. Vi behöver fastställa tekniska standarder som är avgörande för digitaliseringen av industrin och tjänstesektorn (till exempel sakernas internet, cybersäkerhet, stordata och molntjänster) och som gör det möjligt att anlita standardiseringsorganisationer för snabbt resultat.

I den digitala ekonomin blir standardessentiella patent (standarder som baseras på patent som immateriella rättigheter) allt viktigare vid standardisering och utgör en betydelsefull del i affärsmodellen för många branscher när det gäller att få valuta för investeringar i forskning och innovation. Kommissionen betonar det krävs balanserade förutsättningar för förhandlingar mellan rättighetsinnehavare och dem som tillämpar standardessentiella patent för att skapa rättvisa licensvillkor.

För att skapa interoperabilitet räcker det dessutom ofta inte med att utfärda standarder, om leverantörerna inte integrerar standarderna i sina lösningar. Offentlig upphandling spelar en

viktig roll när det gäller att marknadsföra standarder. Medlemsstaterna har skapat nationella kataloger över IKT-standarder och interoperabilitetsspecifikationer för att vägleda upphandlare och påskynda införandet av standarder på de nationella marknaderna. Om dessa kataloger samlas i europeiska kataloger skulle en fragmentering av marknaden undvikas på EU-nivå.

Kommissionen kommer att initiera en integrerad standardiseringsplan för att identifiera och fastställa viktiga prioriteringar för standardisering med fokus på tekniker och områden som anses vara strategiska för den digitala inre marknaden, vilket inbegriper viktiga sektoriella standarder och interoperabilitet på områden som hälsa (telemedicin och mobil hälsa), transport (transportplanering och e-frakt), miljö och energi. Kommissionen kommer att se över och utöka den europeiska interoperabilitetsramen.

4.3. Ett e-samhälle för alla

Kommissionen avser att stödja en digital inre marknad för alla där privatpersoner och företag har den kompetens som krävs och kan dra nytta av sammanlänkade och flerspråkiga e-tjänster och från e-förvaltning, e-juridik, e-hälsa, e-energi och e-transporter.

4.3.1 Digital kompetens och expertis

Efterfrågan på digitalt kompetent personal växer med ca 4 % per år. Bristen på IKT-specialister i EU kan öka till 825 000 obesatta tjänster fram till 2020, om inte kraftfulla åtgärder vidtas. Den grundläggande digitala kompetensen hos EU-medborgarna har förbättrats (en ökning från 55 % till 59 % av befolkningen), men det är en lång väg kvar. Den digitala kompetensen måste höjas hos personalen i alla sektorer i ekonomin och hos arbetssökande för att öka deras möjligheter till anställning. Förändringar krävs när det gäller hur utbildningssystemen anpassar sig till den digitala revolutionen. Dessa förändringar kan bygga på initiativ på EU-nivå, till exempel den breda koalitionen för digitala arbetstillfällen, den europeiska kodveckan och en öppen utbildning.

Ansvar för läroplanerna ligger hos medlemsstaterna som snarast måste ta itu med bristen på grundläggande digital kompetens. Kommissionen vill stödja medlemsstaternas insatser och spela en roll när det gäller ökat erkännande av digitala kvalifikationer och kompetens och bättre IKT-professionalism i Europa.

Kommissionen kommer att ta upp digital kompetens och expertis som en nyckelkomponent i framtida initiativ för kompetens och utbildning.

4.3.2 E-förvaltning

De offentliga myndigheterna i Europa har tagit till sig den nya tekniken i varierande grad. Mer kan göras för att modernisera den offentliga förvaltningen, uppnå gränsöverskridande samverkan och underlätta kontakterna med medborgarna.

Att offentliga tjänster är tillgängliga på nätet är avgörande för att öka kvalitet och kostnadseffektivitet hos de tjänster som erbjuds privatpersoner och företag. Ett exempel på ökad effektivitet är principen ”bara en gång”. Bara i 48 % av fallen återanvänder offentliga förvaltningar information om privatpersoner och företag som de redan har utan att begära in informationen igen. Om den här principen tillämpas i större utsträckning, i enlighet med bestämmelserna om uppgiftsskydd, utgör det en nettobesparing på ca 5 miljarder euro per år fram till 2017. Kommissionen kommer att initiera ett pilotprojekt för principen ”bara en

gång” för företag och privatpersoner och undersöka möjligheterna för en EU-omfattande e-säker lösning (ett säkert dokumentarkiv på nätet). Att tillämpa principen ”bara en gång” gränsöverskridande skulle ytterligare bidra till effektiviteten på en digital inre marknad.

Offentlig upphandling motsvarar ca 19 % av EU:s BNP och EU-omfattande e-upphandling väntas spara 50 miljarder euro per år. Reformpaketet för offentlig upphandling från 2014 föreskriver en total övergång till e-upphandling senast i oktober 2018¹⁷. Ökade insatser krävs för att detta mål ska kunna uppnås med tanke på att övergången går långsamt i många medlemsstater.

Kontaktytorna mellan offentliga myndigheter, å ena sidan, och privatpersoner och företag, å andra sidan, är för närvarande fragmenterade och ofullständiga. De behov som uppstår när företag och privatpersoner bedriver gränsöverskridande verksamhet skulle kunna tillgodoses bättre baserat på den infrastruktur för digitala tjänster som anlagts med hjälp av Fonden för ett sammanlänkat Europa och om befintliga europeiska portaler, nätverk, tjänster och system (till exempel Ditt Europa, gemensamma kontaktpunkter, kontaktpunkter för produkter och kontaktpunkter för byggprodukter) byggs ut, integreras och kopplas till en gemensam digital ingång (*Single Digital Gateway*). Dessutom bör användningen av elektroniska dokument främjas över hela EU för att minska kostnader och administrativt krångel för företag och privatpersoner.

Företag hålls tillbaka av varierande och hindrande regler som gör det svårare för dem att utöka och driva gränsöverskridande verksamhet på den inre marknaden. Många medlemsstater har efterfrågat åtgärder, till exempel hjälp att bilda företag snabbt (t.ex. inom 24 timmar). Kommissionen anser att etablerade företag bör kunna utöka sin verksamhet och bli gränsöverskridande och Europa-täckande på nätet inom en månad genom sammankoppling av företagsregister och principen ”bara en gång”¹⁸.

Kommissionen kommer att lägga fram en handlingsplan för e-förvaltning 2016–2020 som kommer att omfatta i) sammankoppling av företagsregister senast 2017, ii) ett pilotförsök som inleds 2016 för principen ”bara en gång”, iii) utbyggnad och integrering av europeiska och nationella portaler på väg mot en gemensam digital ingång för att skapa användarvänliga informationssystem för privatpersoner och företag, och iv) påskynda medlemsstaternas totala övergång till e-upphandling och kompatibla e-signaturer.

5. SKAPA DEN DIGITALA INRE MARKNADEN

Att bygga upp en digital inre marknad är en avgörande del i EU:s strategi för att förbereda sig på framtiden och fortsätta erbjuda goda livsvillkor för sin befolkning. Det krävs politisk vilja och resurser för att åtgärderna i den här strategin ska leverera. Det krävs att nödvändig finansiering och resurser tas fram och att man mellan huvudparterna beslutar om en styrstruktur så att EU-institutionerna, medlemsstaterna och berörda aktörer kan arbeta effektivt. Där det redan finns tillräckliga bevis på hinder som måste undanröjas kommer kommissionen att lägga fram lagstiftningsförslag och ta initiativ för att konsumenter och företag ska kunna dra nytta av den inre marknaden. Där ytterligare samråd och underlag krävs för att slå fast vilka åtgärder som är nödvändiga kommer kommissionen att involvera berörda

¹⁷ Direktiven 2014/24/EU och 2014/25/EU.

¹⁸ Kommissionen kommer att arbeta vidare på de åtgärder som krävs för att uppnå dessa mål i sin strategi om den inre marknaden.

aktörer i en diskussion om möjliga alternativ. Den här agendan kräver att kommissionen, parlamentet och medlemsstaterna samarbetar och vidtar ambitiösa åtgärder.

5.1. Investera i den digitala inre marknaden

Det främsta syftet med strategin för den digitala inre marknaden är att skapa ett investeringsvänligt klimat för digitala nät, forskning och innovation. De rätta förutsättningarna kommer att bidra till att mobilisera privata investeringar och skapa förtroende hos investerare. Att uppnå våra digitala ambitioner kommer att kräva betydande investeringar. EU-medel har redan öronmärkts för infrastruktur och tjänster på den digitala inre marknaden och för forskning och innovativa små och medelstora företag (även uppstarts företag). Europeiska struktur- och investeringsfonderna väntas anslå ca 21,4 miljarder euro på det här området. Särskilda satsningar krävs för att minska den digitala klyftan mellan stad och landsbygd. Europeiska fonden för strategiska investeringar¹⁹ kompletterar pågående EU-program och är konstruerad för att stödja en rad olika digitala projekt, särskilt projekt med en stor innovations- och forskningskomponent (och därmed högre risk). Avsevärd kompletterande finansiering tillhandahålls av Europeiska investeringsbanken och Europeiska investeringsfonden.

Innovativa entreprenörer är avgörande för den digitala ekonomin. För att lyckas behöver de större tillgång till finansiering, inbegripet aktie- och riskkapital. EU har tagit en rad initiativ för att stödja aktiebaserad finansiering, blandat annat bestämmelser som förordningen om europeiska riskkapitalfonder. Mer arbete krävs dock för att göra lämplig finansiering tillgänglig. Den nuvarande mångfalden av bolagsformer och därmed sammanhängande juridiska risker och kostnader över hela Europa tenderar att hämma investeringar i uppstarts företag i EU och vidare utbyggnad av deras verksamhet²⁰.

Med tanke på tidigare erfarenheter av underutnyttjade EU-medel som anslagits för IKT-investeringar kommer kommissionen att arbeta med Europeiska investeringsbanken, de projektansvariga och medlemsstaterna för att se till att tillgängliga medel utnyttjas fullt ut, inbegripet tekniskt bistånd och fullt utnyttjande av synergieffekter mellan finansieringsinstrumenten.

5.2. Den internationella dimensionen

Storleken på en fullbordad digital inre marknad kommer att hjälpa företagen att växa utanför EU:s inre marknad och göra EU ännu mer attraktivt för globala företag. Den europeiska marknaden ska fortsätta vara öppen och utvecklas vidare på det digitala området. EU bör fortsätta kräva samma öppenhet och effektiva verkställighet av immaterialrätt från våra handelspartner. Hinder för global digital handel påverkar särskilt europeiska företag eftersom EU är världens främsta exportör av digitala tjänster. Därför bör en ambitiös strategi utarbetas vidare för digital handel och digitala investeringar, även med hjälp av EU:s frihandelsavtal²¹. En fullbordad digital inre marknad kan också bidra till genomförandet av utvecklingsagendan för tiden efter 2015. Kommissionen kommer att utarbeta en hållbar strategi för förvaltning av internet genom flerpartsmodellen i syfte att bevara internet fritt och öppet.

¹⁹ COM(2014) 903 final.

²⁰ Kommissionen kommer att undersöka olika vägar att få fram mer riskkapital när det arbetar med strategin för den inre marknaden och kapitalmarknadsunionen.

²¹ Kommissionen kommer att lägga fram en ny handels- och investeringsstrategi under hösten 2015 där man tar upp frågor som är avgörande för den digitala handelsagendan.

5.3. Effektiv förvaltning av den digitala inre marknaden

Kommissionen kommer att stå i kontakt med Europaparlamentet och rådet och fördjupa samarbetet med de båda institutionerna med tanke på det delade ansvaret för att åtgärderna i strategin vidtas i tid. Kommissionen kommer att delta i den pågående dialogen med berörda aktörer för att informera om politikens utformning och se till att strategin genomförs effektivt. Eftersom strategin för den digitala inre marknaden är övergripande krävs det stöd från specialiserade rådgivnings- och stödgrupper. Kommissionen uppmuntrar Europeiska rådet att driva på och utvärdera resultaten regelbundet. Kommissionen kommer även att försöka förbättra kvaliteten på de uppgifter och analyser som krävs för genomförandet av den digitala inre marknaden genom att samla relevant kunskap och göra den lättillgänglig för allmänheten. Kommissionen kommer att utveckla sitt index för digital ekonomi och digitalt samhälle ytterligare. Kommissionen kommer att rapportera regelbundet om hur strategin framskrider.

6. SLUTSATS

Strategin för en digital inre marknad handlar om att omvandla det europeiska samhället så att det kan möta framtiden med gott förtroende. Kommissionen uppmanar Europaparlamentet och rådet att stödja denna strategi så att den digitala inre marknaden kan fullbordas så snart som möjligt, och att aktivt medverka till genomförandet i nära samarbete med alla berörda aktörer.

Bilaga: Färdplan för fullbordande av den digitala inre marknaden

Åtgärder ²²	Tidsplan
Bättre tillgång till digitala varor och tjänster för konsumenter och företag i hela EU	
Lagstiftningsförslag för gränsöverskridande enkel och effektiv avtalsrätt för konsumenter och företag	2015
Översyn av förordningen om konsumentskyddssamarbete	2016
Åtgärder på området paketbefordran	2016
En bred översyn för att utarbeta lagstiftningsförslag om oberättigad geografisk blockering	2015
Branschutredning om konkurrens på e-handelsområdet när det gäller näthandel med varor och tillhandahållande av tjänster på nätet	2015
Lagstiftningsförslag för en reform av upphovsrätten	2015
Översyn av satellit- och kabeldirektivet	2015/2016
Lagstiftningsförslag för att minska administrativt krångel för företag som uppstår på grund av olika momssystem	2016
Goda förutsättningar för att digitala nät och tjänster ska kunna blomstra	
Lagstiftningsförslag för en reform av de nuvarande telekomreglerna	2016
Översyn av direktivet om audiovisuella medietjänster	2016
Omfattande analys av plattformarnas roll på marknaden inbegripet olagligt innehåll på internet	2015
Översyn av direktivet om integritet och elektronisk kommunikation	2016
Upprättande av ett avtalsbaserat offentligt-privat partnerskap om cybersäkerhet	2016
Maximerad tillväxtpotential i den digitala ekonomin	
Initiativ om ägande och fritt flöde av uppgifter (till exempel mellan leverantörer av molntjänster) och ett europeiskt moln	2016
Antagande av en prioriteringsplan för IKT-standards och utökande av europeiska interoperabilitetsramen till att omfatta offentliga tjänster	2015
Ny en handlingsplan för e-förvaltning som innehåller ett initiativ om principen ”bara en gång” och ett initiativ om sammankoppling av företagsregister	2016

²² Om de åtgärder som räknas upp nedan kan antas ha betydande konsekvenser, kommer de att åtföljas av en separat konsekvensbedömning i enlighet med kommissionens principer för bättre lagstiftning.